

la senyera

CIUTADANIA - ESPORT - JOVENTUT - NOTICIES

Dels articles són responsables llurs autors. No es retornen els originals

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ :
CARRER D' ALLADA, 34

Número solt: 15 cèntims
Anuncis i comunicats segons tarifa

Els mals tractes a la presó

Durant la primera quinzena de Juliol hom s'enterà per tota la premsa lliberal de Barcelona i en ocasió d'una visita que feu el bisbe de la diòcesi doctor Irurita a la presó *Modelo*, d'uns fets asquerosos que en pocs dies de diferència ocorregueren i que en foren víctimes els reclusos que per delictes polítics i socials romanien allí tancats.

En la visita episcopal un dels reclusos gosà protestar del règim interior de la presó. Gosà protestar i mostrà a la mirada neguitejada del prelat un tros de pa dur i hostil i unes robes espellifades i brutes. Els companys aplaudiren el protestari i afegiren la seva veu a la veu que demanava un pa que es pogués menjar i una roba que pogués vestir...

A la nit del mateix dia, les veus que havien protestat davant del bisbe cridaven de dolor en les cel·les de càstic. Se'ls demostrava, damunt l'esquena nua, que el pa d'allí dintre no era tan dur com havien afirmat, i que la roba no era tan esparracada com havien sostingut... L'endemà, els funcionaris sota les ordres d'aquell Don Eraclio, circulaven per les galeries armats de totes les armes. A les cel·les de càstic hi havia set o vuit homes engrillonats... El pa seguia essent dur com cada dia...

Després, Jaume Compte i Canyelles, un dels processats pel suposat complot de Garraf feia una denúncia al Jutjat pels mals tractes i vexacions que també fou víctima durant la seva llarga estada als calabossos.

Es féu un sumari per depurar els fets, per veure qui n'era culpable. I bé, aquest sumari ha estat declarat clos. No s'ha trobat responsabilitat per ningú (?).

Ara, el nostre col·lega *La Rambla de Catalunya* demana es processi a En Jaume Compte per difamació. Nosaltres ens fem solidaris d'aquesta demanda. Perquè... és molt just: O es castiga als responsables, si és que hi han responsabilitats, o bé se la carreguen els qui féren correr el *bulo*...

A. C. M.

Biologia Palamosina

«Palestra» ha passat per Palamós; l'acte de diumenge es va veure força concorregut. No obstant, després, sols n'han restat els comentaris. Com ha estat això?

Palamós pateix d'un fet biològic que costarà molt de modificar i defuig tothora de quant tendeixi esmenar-lo. El cas de «Palestra» es una nova manifestació d'aquest fet, que procuraré explicar, limitant-me avui a aquest punt concret.

Figureu-vos només, que a la mateixa concurrència que omplenava el teatre el passat diumenge, faciliteu una col·lecció dels impresos editats per «Palestra», pel seu estudi. Veureu que cada individu estarà convençut de ço admirable que és l'obra que «Palestra» porta a cap i la que encara té en projecte.

Junteu aquests individus, i només que un d'ells faci la més petita insinuació al del costat de que allí *hi ha gat amagat*, ja ho sabran tots en un moment, es desvetllaran les suspicacions més imaginàries i es desconfiarà de les personalitats de més relleu de Catalunya, signants i mantenidors del manifest de Palestra.

I aquests insinadors de propòsits imaginaris, són els que de tota obra en saben més que els propaladors mateixos; i són aquests falsejadors de les realitats els que, amb el seu paper de demagog, priven de fruitar tota obra que vulgui arrelar al seu entorn.

S'aprofiten de l'incertesa i del dubte que porta el desconeixement de tota innovació; incertesa i dubte que no es procura esvaire, com hauria d'ésser, per raó d'aquest fet biològic que impugnem, el qual fa tenir més confiança en les paraules buides de qualsevol boca, que en els escrits més sòlidament garantits.

Aquesta abulia dominant, «Palestra» ve a combatre-la. I en el seu primer pas a la nostra Vila pel redreçament del caràcter, per la formació del criteri propi de cada individu, «Pa-

lestra» és víctima del defecte que ve a anular.

Fixeu-vos, sinó, amb els precedents de l'acte de diumenge. Tothom estava assabentat de que seria un acte polític; fins més encara; un acte d'afirmació catòlica. Però, senyors! En quina publicació i en quin acte de «Palestra» hi heu vist semblants tendències?

El vostre sentit personal no us sap fer distingir la cultura, de la religió i de la política? Aquests tres punts han de mantenir-se tothora independents i la més petita concomitància de dos d'ells és tot seguit notada. Vareu notar-la vosaltres diumenge?

Se'm va indicar que s'havia fet política catalanista. Desitjaria saber de quin caire era aquesta política: de dreta? d'esquerra? No té definició, veritat? Aleshores la política no va ésser-hi.

A més, l'essència dels parlaments de diumenge, netament patriòtica, vosaltres mateixos palamosins, vareu fer que fos com va ésser. Si quan a LA SENYERA vareu trobar-hi aquell manifest, l'haguessiu sotscrit, haurieu demostrat la vostra arrelada convicció patriòtica que és ço que exigeix «Palestra» per entrar en el seu clos. Al no fer-ho, l'acte de diumenge hagué d'ésser *forçosament* de propaganda i de desvetllament del vostre sentit patriòtic, que no havieu fet palès encara i que els entesos qualifiquen de política.

I el qualifiquen de política precisament pel seu desconeixement; desconeixement injustificat quan es proclama arreu que s'és catalanista de cor i que es llegeixen els diaris catalans, ço que, com s'ha vist, no priva d'ignorar empresa catalana tan cabdal com és «Palestra», de negar-li la col·laboració i d'obstruir-li el desenrotllament, malgrat les contínues protestes de catalanitat... teòrica.

JOSEP MUNDET I PERPINYÀ

Abreujant

«Si amb una cosa que no es vegi, ni es senti, ni se'n tingui cap noció real no pot formar-se'n idea i Déu —segons diu l'amic Culubret— està rslegat a la sola condició d'idea humana, és evident que per a formar-se aquesta idea s'ha necessitat que quelcom es vegés, o es sentís, o se'n tingüés una noció real. I en aquest cas, l'idea «humana» de Déu té un fonament real, suggerit pel món exterior, segons la seva lògica.» Heus ací el què com a rèplica al meu anterior escrit, diu el senyor Armensal.

Ara bé: Aquest senyor al contestar, oblida segurament que jo, en l'article «En Tribuna Aliena» deia que l'IDEA DIVINA, és a dir, (posem-ho ben clar aixís potser no restaran dubtes) que *l'idea de Déu com a Déu* és inverossímil, absurda, puix que no té cap mena de fonament; però, en canvi, afirmava que l'IDEA HUMANA (estableixi comparacions aplicant a l'expressió «humana» el sentit natural que ací deu tenir), és a dir, *l'idea de l'home desproporcionada i variada en part i presa com a Déu* era perfectament explicable i que, per raó natural devia d'ésser aquesta fantasia, aquesta «idea humana» — i no trobo altre expressió més adequada — la que s'ha vingut explotant com a *un Déu*.

En resum, que aquella «idea de Déu» no era una «idea divina», nascuda a l'influència de quelcom que pogués deixar esbrinar la seva existència; sinó únicament una còpia de personalitat humana, de l'home; còpia quelcom abstracta si voleu, mes que no per aixó deixa d'ésser-ho: una idea que l'home pot tenir de l'home; una «idea humana»

Aclarat i comprés això, la contradicció que vós volieu veure en la meua anterior rèplica queda esvaneïda.

* * *

Per altra part, afirmaveu vós que jo amb els meus raonaments, vinc a completar els de Sunyer i Capdevila, afegint-hi ço que a aquells hi mancava, i no és així. El què faig, tan sols, és fer surar per damunt de les variades però convergents disquisicions de l'esmentat senyor, la veritat o conclusió que a vós us interessa particularment per no mostrar-se-us, de moment, massa clares. No res més, puix que tot el què jo he dit es pot deduir ja de la lectura de «Disquisicions».

EDUARD CULUBRET

A l'entorn de «Palestra»

COMENTARI BREU

Fa uns vuit dies tingué lloc al saló d'espectacles local "Teatre Carmen" l'acte d'inauguració a Palamós de la *catalaníssima* entitat «Palestra».

Els parlaments anaven a càrrec dels senyors Josep Mundet Perpinyà, Eusebi Isern Dalmau, Carme Espinosa i Octavi Saltor. Parlà primer en Josep Mundet, presentant els demés companys i disertant a continuació sobre l'iniciació a Palamós de les tasques de «Palestra», l'obligació de la joventud palamosina a col·laborar-hi i aclarint alguns punts més d'escassa importància. L'enraonament regular i força mesurat.

Seguidament s'aixecà l'anunciat Lluís (?) Isern, el qual basà la seva parla en l'aspecte social de l'organització. Aquest aspecte social, però, és tan migirat—segons el què digué—que fins restàrem dubtosos de si aquesta obra era una de les finalitats o si tant sols un reclam per a enredar els cànchids. A més, un dels passatges del seu parlament fou: «...inspirant-se sempre en dos ideals suprems: Pàtria i Llibertat». Les nostres idees no ens permeten d'establir equivalències ni paral·lerismes entre aquests dos mots: els considerem totalment antagònics. Nogensmenys, atenent-nos tan sols a l'exposat per tot encarrilament de «Palestra» havem de dir: L'ideal de llibertat—pura almenys—dintre de l'organització «Palestra», no ens sembla res més que una «*baixada de cavall*» (permeti's l'expressió) de l'orador, puix que, si dintre de l'entitat «purament catalana» hi caben tots els partits, totes les tendències, tots els ideals; i si entre ells s'hi troben la «Lliga Regionalista» i l'Unió Catalana», representants de la reacció, dubtem de què l'orientació pugui ésser liberal. Tot el més, seria un ideal (?) de «llibertat de frontera» o, en altres paraules, un ideal (?) de personalitat.

Carme Espinosa se'ns mostrà molt deficiente d'oratória i massa curta d'aspiracions. No creiem que hi hagués a la sala quatre dones ni noies que l'escoltessin, per una banda, per ço fluix de la dissertació; per altra, perquè no n'hi havia segurament, gaires capaces de fer-se'n ressó. Parlà de temes com era natural purament catalans, extenguent-se fins a fer consideracions sobres de les lliga-cames i els «elàstics» amb bandera barrada. Un etern rebuscar de paraules que pogués fer bon efecte i una parla vacil·lant, massa vacil·lant i insegura perquè pogués ésser espontània.

Octavi Saltor, una màquina de paraules. Xerraire experimentat i expert, aconseguí, parlant de l'ideal de catalanitat, atabalar a l'auditori; i dubtem que, al finalitzar el parlament, hi hagués ningú que, a menys de taquígraf, sàbés el que havia dit... Gairebé ni ell mateix.

***

Quatre oradors (?) .. quatre clams de «pàtria, pàtria i pàtria». Tot plegat, res, un fracàs i un equívoc.

ARSUS

— Hom assabenta als socis de la Germandat «La Unión Palamosense» que des d'aquest mes el cobrament de mensualitats serà a casa el Recaudador Salvador Plaça, hores i dies de costum.

Noticiari

— El dia 11 del corrent celebrà una reunió extraordinària, prèvia pública convocatòria, la societat cooperatista local «La Equitativa». Malgrat l'importància de l'«ordre del dia» no s'aconseguí arribar a cap acord satisfactori.

— L'entitat palamosina Centre Econòmic, ha adquirit, a fi d'engrossar la seva ja extensíssima biblioteca 150 volums, entre els quals es compten algunes obres dels millors i més renomats escriptors.

— S'anuncia concurs per a proveir la plaça vacant de Director de Sanitat del nostre Port.

— Han estat tretes a subhasta l'execució de les obres del dragat del nostre Port.

— Dijous, dia 11, celebrà sessió de segona convocatòria la Comissió Municipal Permanent, acordant:

Aprovar l'acta anterior. Donar per aprovat el balanç setmanal, qual és: Ingressos, 2342'23 Despeses, 732'80; Resten en caixa, 48.841'67. Donar compte d'una instància presentada per En Baldomer Pellicer demanant permís per a instal·lar un motor de tres cavalls de força a la casa número 5 del carrer de Cervantes, la qual serà exposada quinze dies al públic. Designar part dels carrers de Munt i del Moro per a efectuar la pavimentació a base del producte patentat de la casa Modorell. Fer que en lo successiu els propietaris de les cases qual carrer sigui pavimentat o endegat satisfacin l'import de les voreres i bordons, corrint, però, a càrrec del municipi, les despeses de col·locació. Aprovar comptes per 524'25 pessetes.

El Campionat de Futbol

Resultats d'ahir: La Escala, 2 - Cassà, 0; Olot, 3 - La Bisbal, 2; Montgrí, 1 - Figueres, 0.

El Palamós guanya al Farnés per 2 a cap.

Arbitrà el col·legiat López amb molt d'encert. Els equips foren: Palamós. - Boix, Ribera, Dispès, Company, Rosalenc, Vilata, Goiri, Fernández, Napoleó, Tarrés i Ribas.

C. D. Farnés. - Bellvehí, Soler, Codina, Serrat, Font, Masvidal, Marcel, Mola, Calls, Piany i Masferrer.

Els gols els aconseguiren Napoleó i Fernández, tots dos de magnífica execució.

	J.	G.	E.	P.	F.	C.	Punts
Palamós	8	5	1	2	22	13	11
Figueres	8	4	3	1	20	7	11
La Escala	8	5	0	3	18	17	10
Olot	8	4	0	4	21	17	8
La Bisbal	8	3	2	3	15	14	8
Cassà	8	3	0	5	13	20	6
Farnés	8	2	1	5	11	16	5
Montgrí	8	1	2	5	6	22	4

Enric VINCKE

Palamós

Mangueres i Tubs Metàl·lics flexibles

Per a conducció de Aigua, Olis d'oliva i demés olis vegetals. Vins Alcohols, Quitrà, Vapor, Gas. Olis minerals, Bencina, Petrolí, Sorra Matèries grasses, Aire comprimit, Cables elèctrics, Ejes flexibles i tota mena de líquids a pressió o sense.

Aplicacions de l'Automòvil

(Carburador, escape, conta-kilòmetres grassa a pressió, etc.)

Mines - Ferrocarrils - Aviació i per a tota mena d'indústries.

Accessorís per a empalmar

Concurs infantil

El Museu de Palamós «Cau de la Costa Brava» desitja de fomentar el gust a l'art en els infants d'avui entre els quals pot haver-hi algun artista de demà, convoca un Concurs de Pintures i Dibuixos del natural entre els nois d'aquesta vila de 9 a 14 anys en les següents condicions:

Pintures - Tema marines de la Costa Brava, en color, ja sia al pastel, a la acuarel·la o a l'oli.

Dibuixos - Tema Masies, al llapis, a la tinta o al carbó.

Es concediran almenys un primer i un segon premi per a les pintures, i un primer i segon premi per als dibuixos, sempre que se'n presentin de mereixedors d'aquesta distinció a judici del Jurat.

Cada concursant no podrà concórrer amb més de tres treballs, els quals hauran d'anar degudament acondicionats sobre cartró, cartolina, etc.

Tamany mínim 20 centímetres, màxim 40 centímetres en la dimensió major.

Dels treballs rebuts se'n farà una exposició al Cau de la Costa Brava a mitjant Febrer pròxim.

Oportunament es donaran més detalls; indicant el Jurat que haurà d'otorgar els premis, i si se'n concedeixen més.

S'admetran treballs fins el 10 de Febrer.

Aquests es deuran entregar al Museu tots els dies feiners de 7 a 8 del vespre, on es facilitarà al mateix temps tots els detalls que calguin.

Causes alienes a la nostra voluntat i contratemps de darrera hora ens priven incidentalment de posar les acostumades cinc planes d'original. Esperem que els llegidors ens dispensaran aquesta anomalia que procurarem subsanar. La Redacció.

Saquetes

(Trapaceries recollides al nostre correu)

Creiem que ningú haurà dubtat de l'integritat i honradesa que presideix els actes de dues damiselles que ens mereixen tot el nostre aprecí particular i que fóren aludides en la primera «saqueta» del passat número.

Ho diem per desfer les suposicions equivocades que això hagués suscitat en persones que per tot hi volen veure doble sentit.

Preguem, però, a les aludides senyoretetes que en altre ocasió no barrejin en aquests assumptes a persones que res tenen a veure amb les «Saquetes».

— Dies enrera, si una mica es descuida la Glòria cau amb tota seva esplendent lluminositat— a causa d'una ensopegada— davant d'un cos de Redacció de LA SENYERA. Tants que n'hi ha que la cerquen i veuen... a la menys pensada se us ve als braços...

— Solució a la tarja del darrer número: *Dolors Caparrós*.

— Eclipse! Eclipse!! ECLIPSE!!! Penya? Què serà Eclipse?

— Tindriem molt gust en saber perquè la arxi-bufona M. T. està tant «encantada» d'aquell oficionista A.

— Són curiosos els «piropos» que es creuen entre l'element jove de Palamós. Per mostra un botó:

— Hola «fabassa»?

— Que tal «fabás»?

Pels que no estan acostumats a sentir-ho, resulta una mica difícil d'assimilar-s'hi.

— Quan al cinema s'apaguen els llums per «panne» de l'electricitat, tenen el gran recurs d'obrir les finestres.

I si fos fosc...? Llavors deuen encendre espelmes.